

Дизайнът насочва потребителския избор в целия ЕС въпреки продължаващите рискове от фалшифициране

- Според ново проучване на EUIPO близо трима от всеки четирима потребители в ЕС са готови да платят повече за продукти с по-добър дизайн.
- Дизайнът на продуктите е особено ценен за по-младите потребители.
- В България дизайнът също се цени високо: 80 % от потребителите са готови да заплатят повече за продукти с по-добър дизайн.
- Секторите, в които дизайнът е водещ фактор, са особено уязвими към фалшифициране, като прогнозните загуби възлизат на 12 милиарда евро годишно в сектора на облеклото и на 2,7 милиарда евро при дамските чанти и бижутата. Само в България загубите в тези сектори надхвърлят 100 милиона евро годишно.
- Закрилата на дизайните подпомага борбата с фалшификатите и неразрешените копия и укрепва конкурентоспособността на ЕС на световния пазар.

Според новите констатации на Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO) дизайнът на продукта играе решаваща роля при потребителските покупки в целия Европейски съюз (ЕС). Същевременно, тъй като дизайнът играе все по-голяма роля при вземането на решения от потребителите, европейските творци и предприятия са изправени и пред нарастващи рискове от фалшифициране.

Резултатите от ново проучване, проведено в целия ЕС, показват, че **72 % от европейските потребители определят дизайна на продукта като важен фактор** при избора какво да купят. Около една трета (31 %) заявяват, че дизайнът е много или изключително важен при покупката на продукт. Освен това половината от потребителите в ЕС ценят добрия дизайн, а почти **трима от всеки четирима (73 %) са готови да платят повече** за продукт с по-добър дизайн.

Дизайнът е от особено значение за **по-младите потребители**: 80 % от лицата на възраст между 18 и 24 години посочват, че той е важен фактор при решенията им за покупка. Младите хора също така са по-склонни да заплатят по-високи цени за продукти с по-добър дизайн и да свързват дизайна с положителни емоции.

Данните по сектори показват, че дизайнът оказва особено силно влияние в **мебелната и модната индустрия**, като 76 % от потребителите в ЕС го определят като много важен при покупката на мебели, а 66 % — при покупката на облекло и аксесоари.

Макар качеството и цената да остават най-важните фактори при покупка, дизайнът играе роля също при формирането на потребителските предпочитания, особено сред по-младите поколения.

Но стойността на дизайна го прави и уязвим към **фалшифициране и неразрешено копиране**, практики, които продължават да бъдат широко разпространени в ключови сектори, като модата, мебелната промишленост, електрониката и други потребителски стоки.

Изпълнителният директор на EUIPO **Жоао Неграо** заяви:

„Европейският дизайн е едно от най-големите ни конкурентни предимства. Той оформя продуктите, на които се доверяваме, които ценим и използваме ежедневно, като същевременно помага на предприятията да се открояват на световния пазар. Изследванията потвърждават, че потребителите, особено по-младите поколения, осъзнават стойността на добрия дизайн. Закрилата на дизайните дава на създателите увереността да внедряват иновации, а на предприятията — предимство в конкуренцията, като по този начин допринася за растежа и конкурентоспособността, на които разчита европейската икономика.“

Фалшифицирането — заплаха за европейския дизайн

Фалшифицираните продукти, които имитират външния вид на оригиналните изделия, са широко разпространени, подхранвани от разрастването на електронната търговия и влиянието на социалните медии. Около 13 % от европейците признават, че умишлено са купували фалшифицирани продукти, като този дял нараства до 26 % сред младите потребители на възраст между 15 и 24 години.

Според данни на EUIPO модната и шивашката индустрия, която е тясно свързана с дизайна, търпи прогнозни годишни загуби в размер на **12 милиарда евро**, докато фалшифицираните чанти, бижута и часовници причиняват на производителите на оригинални продукти загуби от пропуснати продажби в размер на около **2,7 милиарда евро** годишно в целия ЕС. В **България** фалшифицирането причинява годишни загуби от **88 милиона евро** в сектора на облеклото и почти **20 милиона евро** в сектора на ръчните чанти, бижутата и часовниците.

Малките и средните предприятия (МСП) са особено уязвими към този вид нарушения, тъй като често разчитат на ограничен брой отличителни дизайни на продукти и разполагат с ограничен капацитет за наблюдение и защита на правата си върху дизайни.

Освен икономическите последици фалшифицираните продукти могат да представляват **сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите, както и за околната среда**, тъй като често не отговарят на стандартите за безопасност и качество. Изследванията показват също, че търговията с фалшифицирани стоки е свързана с **организиран престъпни мрежи**, а в някои случаи и с [трудова експлоатация](#).

Дизайнът като стратегически бизнес актив

Индустриите, в които дизайнът е водещ фактор, представляват значителен дял от икономическата дейност и заетостта в ЕС. В тях **са заети около 28 милиона души**, което представлява приблизително 13 % от заетостта в ЕС, и те генерират над **16 % от БВП на ЕС**.

Допълнителни проучвания на EUIPO показват, че малките предприятия, които регистрират своите дизайни, реализират почти **30 % по-високи приходи на служител и изплащат почти 25 % по-високи възнаграждения** в сравнение с предприятията без регистрирани права върху интелектуалната собственост. Въпреки тези предимства едва около 1 % от МСП в ЕС притежават регистрирани права върху дизайни.

EUIPO активно насърчава закрилата и прилагането на правата върху дизайни, особено сред МСП. Сред тези мерки са схеми за финансова подкрепа като [Фонда за МСП](#), консултантски услуги като [IP Scan](#) и инструменти за правоприлагане като [IP Enforcement Portal](#). Освен това EUIPO работи в тясно сътрудничество с организации като Европол и Фронтекс, както и с правоприлагащите органи на държавите членки, за противодействие на престъпленията срещу интелектуалната собственост в целия ЕС, включително чрез мащабни координирани действия, насочени срещу фалшифицирани продукти.

EUIPO организира и наградите [DesignEuropa](#), конкурс на ЕС за отличия в областта на дизайна, който е признание за изключителни дизайни и техните създатели — от утвърдени пионери до нововъзникващи иноватори, като същевременно подчертава значението на закрилата на дизайните. Наградите, които през 2026 г. отбелязват своята десета годишнина, също така насочват вниманието към богатото европейско наследство в областта на дизайна и неговия значим принос за културата, творчеството и ежедневието.

Неотдавнашната [законодателна реформа за модернизирание на правната уредба на ЕС в областта на дизайна](#) опрости процедурите, намали разходите и направи закрилата на дизайните по-достъпна, включително чрез нови начини за представяне на иновативни и анимирани дизайни.

Регистрацията на [дизайн на ЕС](#) осигурява на предприятията бърза и икономически ефективна закрила на целия пазар на ЕС чрез едно-единствено заявление, подадено онлайн в EUIPO. Таксата за заявление започва от 350 EUR. Регистрираните дизайни на ЕС се ползват със закрила във всички 27 държави членки на ЕС и могат да бъдат подновявани на всеки 5 години за срок до 25 години.

ЗА EUIPO

[Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост \(EUIPO\)](#) е една от най-големите децентрализирани агенции на Европейския съюз (ЕС) със седалище в Аликанте (Испания) от създаването си през 1994 г. EUIPO управлява регистрацията на марки на Европейския съюз, дизайни и географски означения за занаятчийски и промишлени продукти, които представляват права върху интелектуалната собственост, валидни на територията на всички 27 държави членки на ЕС. EUIPO осъществява също дейности по сътрудничество на равнище ЕС и на международно равнище с цел създаване на равнопоставени условия в областта на интелектуалната собственост и отговаря за [Европейската обсерватория за нарушенията на правата върху интелектуалната собственост](#). През 2025 г. EUIPO беше определена като [най-иновативната служба за интелектуална собственост в света](#).

Контакти за медиите

Служба „Комуникация и връзки с медиите“ на EUIPO

Тел.: +34 653 674 113

press@euipo.europa.eu

